

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato
1. marts 2017

Kommissionens meddelelse om den anden rapport om status over Energiunionen

KOM(2017) 53

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 1. februar 2017 fremsat en meddelelse med Kommissionens anden rapport om status over Energiunionen. Meddelelsen redegør for fremdriften i perioden efter den første statusrapport og mulige udfordringer i den kommende periode. Kommissionen fremhæver, at fokus fremadrettet vil være på implementering af de forslag, der er blevet fremsat siden lanceringen af strategien for Energiunionen. Derudover skal der arbejdes for at opnå enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet omkring en række initiativer for at kunne opfylde målet om, at 2017 skal være "implementeringsåret". I meddelelsen lancerer Kommissionen sin anden Energiunionstur, som skal finde sted i løbet af 2017. Statusrapporten ledsages af en række fremskridtsrapporter om bl.a. vedvarende energi og energieffektivitet.

Meddelelsen har ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser Kommissionens anden status over Energiunionen velkommen.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014 blev det besluttet at etablere en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik", som en del af fem strategiske prioriteter for den nuværende Kommission.

Den 25. februar 2015 lancerede Kommissionen en strategi for Energiunionen, KOM(2015) 80. Strategien bygger på fem gensidigt afhængige dimensioner: 1) Forsynings sikkerhed, solidaritet og tillid, 2) et fuldt integreret indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af CO₂-udledninger og 5) forskning, innovation og konkurrence. Herudover indeholder strategien et afsnit om et forvaltningssystem for Energiunionen, hvori denne årlige status over Energiunionen indgår som et centralt element.

Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

Den 18. november 2015 fremsatte Kommissionen en meddelelse med den første status over Energiunionen, KOM(2015) 572. Den første statusrapport gennemgik den fremdrift, der var sket i perioden efter lanceringen af strategien for Energiunionen. Derudover udpegede Kommissionen centrale udfordringer og kommende, forventede initiativer til implementering af Energiunionen.

Kommissionen lancerede den 30. november 2016 som led i udmøntningen af Energiunionen en større lovgivningspakke, der formelt er navngivet "Clean Energy for all Europeans" (vinterpakken). Vinterpakken indeholder en lang række lovgivningsforslag på energiområdet om henholdsvis energieffektivitet samt energieffektivitet i bygninger, vedvarende energi, et nyt el-markedsdesign og et forvaltningssystem for Energiunionen.

Kommissionen har den 1. februar 2017 fremsat en meddelelse med Kommissionens anden rapport om status over Energiunionen, KOM(2017) 53. Meddelelsen er den 2. februar 2017 oversendt til Rådet i dansk sprogversion.

Det maltesiske formandskab har sat sagen på dagsordenen for energirådsmødet den 27. februar 2017 til præsentation fra Kommissionen.

3. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at gennemgå den fremdrift, der er sket i løbet af 2016, som Kommissionen har valgt at kalde "leveringsåret", og fremhæve udfordringer, der fremadrettet kræver opmærksomhed. Meddelelsen indeholder følgende elementer: et overblik over udviklingen siden den første statusrapport, en vurdering af fremgang og udfordringer og lanceringen af den anden Energiunionstur.

Kommissionen understreger i statusrapporten, at der har været fremskridt inden for samtlige af de fem gensidigt afhængige dimensioner i Energiunionen. I statusrapporten fremhæver Kommissionen, at der bl.a. har været fremgang angående drivhusgasemissioner, der i 2015 var faldet til 22 pct. under 1990-niveauet. Der er ligeledes opnået en stigende andel af vedvarende energi i energimikset.

Kommissionen fremhæver, at Energiunionen ikke udelukkende omhandler energi og klima, men også har til formål at accelerere moderniseringen af EU's økonomi, så den fremadrettet er ressource- og energieffektiv. Kommissionen understreger, at det overordnede fokus i forhold til Energiunionen fremadrettet vil være på implementering, opnåelse af enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet omkring fremsatte lovgivningsinitiativer og effektiv håndhævelse af traktatens konkurrence- og støtteordningsregler. I forlængelse heraf nævner statusrapporten en række tiltag, som er blevet iværksat, eller hvor der har været fremskridt siden den første statusrapport, herunder bl.a. forslag til revision af kvotehandelssystemet, forslag til ny byrdefordelingsaftale for ikke-kvotesektorerne (non-ETS), en revideret fælles forsknings- og innovationsstrategi (SET-planen – Strategic Energy Technology Plan), etablering og finansiering af nye gasforbindelser og nye terminaler for flydende naturgas (LNG) samt tiltagene i Kommissionens Vinterpakke. Kommissionen fremhæver desuden, at der i 2017 skal være en øget indsats for at optimere infra-

strukturen, bl.a. ved at identificere, hvilke PCI-projekter ("projects of common interest") der kan bidrage til øget markedintegration, bæredygtighed, forsyningsikkerhed og konkurrence. Derudover nævner statusrapporten, at EU fremadrettet skal udvise globalt lederskab i overgangen til "ren" energi ved at udvikle stærke partnerskaber med andre lande og regioner.

I statusrapporten lancerer Kommissionen sin anden Energiunionstur rundt i medlemsstaterne, hvor Kommissionens næstformand med ansvar for Energiunionen særligt vil drøfte implementeringsdagsordenen samt udviklingen af nationale energi- og klimaplaner med medlemsstaterne, således de første udkast kan leveres den 1. januar 2018. Kommissionen understreger, at udkastene til de nationale energi- og klimaplaner bør baseres på konsultationer med investorer, sociale partnere, lokale og regionale myndigheder og andre relevante interessenter. Derudover fremhæves det, at formålet med turen er at bringe Energiunionen tættere på de europæiske borgere, særligt gennem dialoger på lokalt plan. Der er ikke på nuværende tidspunkt offentliggjort en plan for hvornår de forskellige medlemsstater vil modtage besøg.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

5. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Notatet er sendt i høring i Energi-, Forsynings- og Klimapolitisk Specialudvalg. Følgende høringssvar er modtaget:

Dansk Byggeri støtter i høj grad op om Kommissionens princip om "energieffektivitet først", som fremhæves i meddelelsen.

Dansk Industri (DI) finder, at en ambitiøs og omkostningseffektiv energipolitisk ramme på EU-niveau skal understøtte styrkelse og modernisering af EU's industri-base. DI bifalder Kommissionens fokus på implementering af konkret lovgivning, herunder forslagene i vinterpakken.

DI mener, at den anden rapport om status over Energiunionen viser, at EU er på rette vej med at opfylde sine 2020-mål for klima, vedvarende energi og energieffektivitet. DI hæfter sig positivt ved, at Kommissionen forventer, at EU når 2020-målet for energieffektivitet. DI er desuden åben over for at hæve målet for energieffektivitet til et bindende 30 pct. mål i 2030 på EU-niveau, såfremt det understøtter EU's samlede energi- og klimapolitik på en omkostningseffektiv og markedsbaseret måde.

DI fremhæver, at en god reform af kvotehandelssystemet er nødvendigt, da det kan være med til at sikre investeringer i energisektoren og industrien. DI støtter overordnet en klar EU-markedsbaseret ramme som fundament for EU's grønne omstilling, hvor der også kan gives fleksibilitet til medlemsstaterne. DI fremhæver, at regionalt samarbejde i EU-landene er afgørende for videreudvikling af et marked for vedvarende energi.

Det Økologiske Råd (DØR) finder det nyttigt, at Kommissionen jævnligt og systematisk præsenterer den løbende udvikling indenfor politikker, der ligger under Energiunionen, samt at der præsenteres væsentlige trends inden for medlemslandenes præstation og udvikling i forhold til EU's mål. DØR bifalder, at Kommissionen påtænker en gennemgående analyse af medlemsstaternes politikker i 2017.

DØR anfører, at Danmark ikke som forventet blev fremhævet blandt medlemslande, der ville være nødsaget til at igangsætte yderligere tiltag for at nå deres 2020-mål i non-ETS sektorer.

DØR bakker op om Kommissionens italesættelse af energieffektivitet som en selvstændig energikilde og fremhæver, at der er et stort potentiale for energieffektivitet på tværs af sektorer, som kan bidrage positivt til samfundet i form af vækst og beskæftigelse. Desuden fremhæves det, at energieffektivitet også har en positiv effekt i forhold til forsyningssikkerhed.

DØR deler Kommissionens synspunkt om, at renovering af bygninger er et område, der kræver særligt fokus. Det øgede fokus på forbrugernes rolle og rettigheder bifaldes ligeledes. DØR mener, at forbrugerinformation ikke kun bør fokusere på prisaspekter, men også oplyse om energiprodukters klima- og miljøprofil.

Fsva. infrastruktur hæfter DØR sig ved Kommissionens formaning om, at medlemsstaterne skal sikre sig, at udbygning af infrastruktur harmonerer med Energi-

unionens principper. DØR hæfter sig endvidere ved Kommissionens konklusion om, at der er behov for en større indsats i transportsektoren.

I forhold til Kommissionens oversigt over EU's eksterne aktiviteter med relevans for Energiunionen stiller DØR sig uforstående over, for rosen til IMO og ICAO.

DØR ser frem til Kommissionens Energy Union Tour og bifalder Kommissionens intentioner om at inddrage relevante interessenter.

Forbrugerrådet Tænk er overordnet positive overfor Kommissionens fokus på forbrugere, men mener, at det kræver en fortsat indsats, hvis forbrugere skal opleve mærkbare fordele og blive mere involverede i deres forbrug. Det fremhæves, at faldende engrospriser endnu ikke afspejles i forbrugernes regninger, samt at andelen af forbrugere, der skifter el-leverandør ikke er på det ønskede niveau, hvilket tyder på manglende konkurrence. Manglende oplysning fremhæves også som en udfordring, og Forbrugerrådet Tænk bifalder Kommissionens planer om oplysningskampagner i 2017. Endvidere fremhæves det, at man gerne havde set, at Observatory of Energy Poverty allerede nu kunne overvåge markedet og bidrage til løsningen af den stigende problematik omkring energifattigdom.

Landbrug & Fødevarer noterer, at der i statusrapporten udestår en række hensyn og forhold, som er centrale i forhold til formålet med Energiunionen såvel som for den danske landbrugs- og fødevarer sektor. Landbrug & Fødevarer anmoder regeringen om at arbejde for, at problematikkerne omkring "carbon leakage" og generelle konkurrencehensyn på tværs af EU og globalt bliver beskrevet og adresseret i rapporten. Desuden efterspørges en konkretisering af overgangen til europæiske bioøkonomi fra Kommissionen.

Landbrug & Fødevarer opfordrer regeringen til at arbejde for, at Kommissionen afsætter midler, der kan bidrage til udvikling og omstilling i landbrugs- og transportsektorerne i medlemsstater med de højeste reduktionsmål, eftersom disse sektorer er de største udledere i de ikke-kvotebelagte sektorer. Derudover ønskes der et øget fokus på initiativer, der kan øge eksporten af klimavenlig teknologi, som fx bioenergiudstyr eller avancerede bioraffinerings teknologier.

Vedvarende Energi er overordnede positive overfor udviklingen og prioriteterne i Energiunionen, men finder, at udbygning af gasrørsledninger prioriteres for højt, hvilket ikke er i overensstemmelse med omstillingen til lavemissionsøkonomi. Vedvarende Energi fremhæver, at forsyningssikkerheden fremadrettet skal sikres med vedvarende energi, energieffektivitet og intelligente energisystemer. Derudover bifaldes Kommissionens fokus på lokale aktiviteter og vindkraft.

VELUX er overvejende positive over for Kommissionens tilgang til og udførelse af Energiunionen. VELUX mener dog, at der mangler en række elementer i statusrapporten. Det fremhæves blandt andet, at man bør forpligte sig til en mere holistisk tilgang, samt at 'energieffektivitet først princippet' bør få ligeså stor politisk opmærksomhed som ETS og vedvarende energi. Yderligere mener VELUX, at der

bør være øget fokus på bygningsmassen med klare visioner og milepæle for 2030, 2040 og 2050.

Verdensnaturfonden (WWF) finder det positivt, at meddelelsen understreger gevinsterne ved grøn omstilling og fokuserer på moderniseringen af EU's økonomi, men hæfter sig ved, at meddelelsen ikke forholder sig til, hvordan EU vil implementere Paris-aftalens mål om at begrænse temperaturstigninger til under 2 grader. WWF fremhæver, at EU bør øge ambitionsniveauet for at udvise lederskab, og at det kan medføre gevinster i form af energiteknologiekспорт og grønne arbejdspladser.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være generel opbakning til meddelelsen og Kommissionens intention om at gøre løbende status for udmøntningen af Energiunionen.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens anden statusrapport over Energiunionen velkommen.

Regeringen støtter statusrapportens udformning, som både skaber retning for EU's energi- og klimapolitik, sikrer fremdrift i forhold til målsætninger og synliggør områder, hvor indsatsen skal styrkes.

Regeringen lægger stor vægt på, at det indre energimarked bliver kernen i Energiunionen. Styrkelse og fuld implementering af det indre energimarked er afgørende forudsætninger for forsyningssikkerheden, konkurrencedygtige energipriser og en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering på mødet den 24. februar 2017.